

Občina Markovci
Markovci 43
2281 Markovci

PREDLOG OBČINSKEGA DELNEGA NAČRTA
ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU EPIDEMIJE OZIROMA
PANDEMIJE NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH
V OBČINI MARKOVCI

Verzija 2.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	ZAME, Maja Jenko, s. p.		
Odobril	POVELJNIK CZ OBČINE MARKOVCI Matej Bezjak		
Sprejel	ŽUPAN OBČINE MARKOVCI Milan Gabrovec		
Skrbnik	Andrej Bezjak		

Številka: 842-1/2023-7

Datum: 22.05.2026

Kazalo vsebine

1 POJAV NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH	3
1.1 Uvod	3
1.2 Vrsta, oblika in značilnosti nalezljivih bolezni	3
1.3 Viri in poti širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh.....	4
1.4 Pogostost pojavljanja nalezljivih bolezni v občini Markovci.....	5
1.5 Možen potek in pričakovan obseg pojavljanja nalezljivih bolezni pri ljudeh	5
1.6 Verjetnost nastanka verižnih nesreč	8
1.7 Sklepne ugotovitve	8
2 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	11
2.1 Opazovanje in spremljanje širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh	11
2.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v občini Markovci	11
2.3 Obveščanje splošne javnosti	12
3 ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	14
3.1 Splošni in posebni zdravstveni ter drugi posebni ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh.....	14
3.2 Zaščitni ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči	17
3.2.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi.....	17
3.2.2. Biološka zaščita	19
3.2.3 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	21
3.2.4 Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem	23
4 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	29
5 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	31
5.1 Pomen pojmov	31
5.2 Razlaga okrajšav	31
6 PRILOGE IN DODATKI.....	33
6.1 Skupne priloge	33
6.2 Posebne priloge.....	34
6.3 Skupni dodatki	34
6.4 Posebni dodatki.....	34

1 POJAV NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH

1.1 Uvod

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v občini Markovci je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg, 117/22 in 57/25), Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 78/25), Pravilnika o prijavi nalezljivih bolezni in posebnih ukrepih za njihovo preprečevanje in obvladovanje (Uradni list RS, št. 16/99 in 58/17), Pravilnika o prevozu in pokopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, št. 53/17 in 56/17 – popr.) in temelji na Oceni ogroženosti občine Markovci zaradi pojava nalezljivih bolezni pri ljudeh, Verzija 1.0, številka 842-1/2023-6 z dne 21.5.2026.

Iz občinske ocene ogroženosti ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh je razvidno, da tudi na območju občine Markovci, tako kot na območju celotne Slovenije obstaja nevarnost za pojav epidemije oziroma pandemije posamezne nalezljive bolezni pri ljudeh. V občinski oceni ogroženosti so zbrani podatki o splošnih značilnostih, vrstah, poteh prenosa nalezljivih bolezni, obsegu, načinih in verjetnosti pojavljanja ter sistemu spremljanja nalezljivih bolezni pri ljudeh.

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh je izdelan za primer razglasitve epidemije ali pandemije posamezne nalezljive bolezni pri ljudeh, ko je treba poleg služb v zdravstveni dejavnosti in drugih služb uporabiti tudi občinske sile in sredstva za zaščito reševanje in pomoč (v nadaljevanju ZRP).

V občinskem delnem načrtu zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh je podrobneje razdelan način opazovanja, obveščanja in alarmiranja, izvajanje zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP in osebna ter vzajemna zaščita.

Občinski načrt zaščite in reševanja je usklajen z Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh na območju Podravske regije; verzija 2.0, številka: 8420-7/2018-179 z dne 04.09.2020 in skladno s splošno zakonodajo.

1.2 Vrsta, oblika in značilnosti nalezljivih bolezni

Nalezljive bolezni povzročajo patogeni organizmi, kot so bakterije, virusi, zajedavci, glive in plesni. Povzročajo nastanek in razvoj bolezni pri živalih in človeku. Nalezljive bolezni se prenašajo po zraku, s hrano in vodo ter z neposrednim stikom ali posredno, prek predmetov in površin. Prenašajo se s človeka na človeka ali z živali na človeka. Nalezljiva bolezen je posledica interakcije med biološkim agensom, gostiteljem in okoljem. Pogoji za začetek procesa so ustrezna izpostavljenost kužnemu agensu, skupek dejavnikov v okolju, ki omogočajo razvoj bolezni, in sprejemljiv gostitelj. Možnosti, da se nalezljiva bolezen širi v populaciji, so odvisne od verjetnosti prenosa med okuženo in dovzetno osebo, frekvence stikov v populaciji, od trajanja infektivnosti in deleža oseb v populaciji, ki so še imune oziroma neodzivne na okužbo.

Ločimo med okužbo in boleznijo. Okužba je posledica stika občutljivega gostitelja z morebitnim patogenim mikroorganizmom. Vir za večino okužb človeka je drug človek pa tudi živali in neživo okolje, kar pomeni, da je izpostavljenost občutljivega posameznika okuženemu človeku ali živali oziroma okolju najpomembnejši dejavnik za pojav okužbe. Bolezen je eden izmed mogočih izidov okužbe, njen razvoj pa je odvisen tako od virulence agensa kot od dovzetnosti gostitelja.

1.3 Viri in poti širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh

Nalezljive bolezni se širijo, kadar obstajajo pogoji za prenos mikroorganizma in se okužba lahko prenaša na dovzetne osebe. Okužbe se lahko pojavljajo množično, in sicer v obliki izbruhov, kopičenj, epidemij oziroma tudi pandemij.

Izbruh je pojav več primerov nalezljive bolezni kot pričakovano na določenem območju, v določenem časovnem obdobju in v določeni skupini ljudi.

Epidemija nalezljive bolezni je pojav nalezljive bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih oseb presega običajno stanje in je zato potrebno takojšnje ukrepanje.

Pandemija je pojav posamezne nalezljive bolezni, ki se v obliki epidemij pojavlja v več regijah, državah in celinah. Pandemija se pojavi, ko povzročitelj nalezljive bolezni, ki je do tedaj krožil med prebivalstvom, postane sposoben okužiti veliko število ljudi, se širiti med ljudmi zaradi nizke ali neobstoječe odpornosti in povzroči bolezen pri večini okuženih.

Vir okužbe je oseba ali žival, iz katere kužni agens pride neposredno ali posredno na gostitelja.

Poti prenosa nalezljive bolezni

Nalezljive bolezni se lahko prenašajo:

- z neposrednim prenosom: neposredni stik (spolno prenesene bolezni, influenza), kapljični prenos (meningokok, ošpice) in prenos iz matere na plod ter
- s posrednim prenosom po zraku: prašni delci (ošpice), z okuženo vodo in hrano (hepatitis A), ob stiku s predmeti ter z vektorji oziroma prenašalci (klopi, komarji).

Skupine bolezni glede na povzročitelja in najverjetnejšo pot prenosa

Glede na povzročitelja in najverjetnejšo pot prenosa se nalezljive bolezni delijo v naslednje skupine:

- **črevesne** (nalezljive driske, griža, hepatitis (nalezljiva zlatenica), trebušni tifus, paratifus, otroška paraliza, kolera in okužbe s črevesnimi zajedavci),
- **respiratorne** (angina, gripa, pljučnica, tuberkuloza, meningitis, škrlatinka, ošpice, mumps, rdečke, norice, oslovski kašelj in davica),
- **zoonoze** (steklina, mikrosporija, bolezni, ki jih povzročajo zajedavci (toksokariaza, trakuljavost), slinavka, vranični prisad, salmoneloza, kampilobakterioza in jersinioza),

- **bolezni kože in sluznic** (garje, herpes, gnojne okužbe kože ter glivične okužbe kože in nohtov, sifilis in gonoreja, aids, klamidioze, hepatitis B in C),
- **transmisivne** (pegavica, povratna mrzlica, rumena mrzlica, denga, malarija, borelioza in klopni meningoencefalitis),
- **bolezni, ki se prenašajo s krvjo** (AIDS, hepatitis B in hepatitis C).

1.4 Pogostost pojavljanja nalezljivih bolezni v občini Markovci

Nalezljive bolezni so najpogostejše bolezni v populaciji. Ocenjujejo, da vsak prebivalec vsako leto enkrat do desetkrat zboli za akutno okužbo dihal in vsaj enkrat za akutno črevesno okužbo. Vse bolj pomembne in pogoste so transmisivne nalezljive bolezni, ki jih prenaša mrčes. Zaradi številnih potovanj po svetu so vse pogostejše tudi vnesene nalezljive bolezni, ki jih pri nas sicer nimamo. Nalezljive bolezni niso pomembne samo zaradi njihove pogostosti, temveč tudi zaradi možnih trajnih posledic. Agense, ki povzročajo nalezljive bolezni, povezujejo tudi s kroničnimi boleznimi, kot so reaktivni artritis, rana na želodcu, rak, neplodnost ipd.

1.5 Možen potek in pričakovan obseg pojavljanja nalezljivih bolezni pri ljudeh

Nalezljive bolezni, ki se lahko pojavijo kot posamezni primeri ali v obliki izbruhov, so:

- driska, in sicer različnih povzročiteljev (bakterije, virusi, paraziti), zlasti pri ranljivi populaciji (otroci, ostareli, vojaki, turisti, zdravstveno osebje),
- okužbe s hrano in vodo,
- zoonoze,
- legioneloza (hoteli, razpršilci vode, klimatski stolpi, vodometi, bolnišnično okolje),
- oslovski kašelj, norice, ošpice in mumps,
- stafilokokne okužbe (domače in bolnišnično okolje, oddelki za novorojenčke ter kirurški oddelki),
- streptokokne okužbe – angina (otroci, v vojašnicah in bolnišnicah),
- okužbe, ki jih povzročajo virusi influence, respiratorni sincicijski virus in drugi povzročitelji akutnih okužb dihal.

Število zbolelih je odvisno od številnih dejavnikov, med njimi od vrste mikroba, deleža neimunih prebivalcev, načina širjenja bolezni itn. Lahko pričakujemo:

➤ pojav nalezljivih bolezni pri ljudeh (epidemija ali pandemija) večjega obsega:

V današnjem času se človeštvo spopada s porajajočimi se nalezljivimi boleznimi, katerih incidenca narašča ali pa predstavlja tveganje za porast bolezni v prihodnje. To so nove bolezni, ki jih povzročajo novoodkriti mikroorganizmi (SARS, ebola, novi koronavirus (SARS, CoV, MERS-CoV), nove nalezljive bolezni, ki nastanejo zaradi spremembe poznanih mikrobov (pandemska influenza AH1N1 iz leta 2009, aviarna influenza AH7N9), znane nalezljive bolezni, ki se širijo na nova zemljepisna območja (denga, West Nile (virus zahodnega Nila), čikungunja), že znane bolezni, ki postanejo ponovno problem zaradi odpornosti na zdravila (tuberkuloza, meningokokni meningitis), bolezni, ki so povezane z zaužitjem hrane, bolezni, ki

so povezane s preskrbo z neakovostno pitno vodo, ali bolezni, ki se znova pojavijo zaradi prenehanja izvajanja javnozdravstvenih ukrepov (bolezni, proti katerim cepimo, na primer ošpice in otroška paraliza). Posebno vrsto nevarnosti predstavlja namerno oziroma nenamerno širjenje bioloških agensov (antraks, koze itn.). Pojav epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh ni le pomembna javnozdravstvena težava, temveč tudi širša družbena težava, v izjemno veliki razsežnosti pojava pandemije namreč lahko zboli 25 – 45 odstotkov populacije. Množični izbruh nalezljive bolezni lahko spremlja tudi visoka stopnja umrljivosti.

➤ **pojav nalezljivih bolezni pri ljudeh (izbruh ali epidemijo) kot posledica naravne ali druge nesreče**

Ob naravnih in drugih nesrečah se lahko zelo hitro poslabšajo osnovne življenjske razmere, zato je posledično višje tveganje za pojav in širjenje nalezljivih bolezni pri ljudeh predvsem ob potresih, poplavih, nevarnih boleznih pri živalih, nesrečah z nevarnimi snovmi, terorističnih napadih... Ob tovrstnih nesrečah poteka ukrepanje skladno z načrti zaščite in reševanja glede na nesrečo, glede na razmere (potres, poplava). V primeru sočasnega pojava nalezljive bolezni pa aktivnosti odziva na nalezljivo bolezen vodi in usklajuje minister pristojen za zdravje.

Poleg nalezljivih bolezni obstajajo tudi številne druge nevarnosti za zdravje pri ljudeh, ki lahko zaradi svojega obsega ali resnosti ogrozijo zdravje ljudi. Med take nevarnosti sodijo tudi dogodki, povezani s hrano oziroma krmo.

Zagotavljanje varnosti živil v RS določata zakonodaja Unije – Uredba (ES) št. 178/2002 ter uredbe s področja higiene živil ter nacionalna zakonodaja. Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (v nadaljevanju NIJZ) pripravila Načrt ukrepov za obvladovanje nenavadnih dogodkov, povezanih s hrano oziroma krmo. Dokument opredeljuje postopke sodelovanja vseh pristojnih organov na področju varne hrane in krme ter javnega zdravja, še posebej epidemiološke službe, pri identifikaciji tveganj in obvladovanju nenavadnih dogodkov, ki predstavljajo tveganje za zdravje ljudi.

Zaradi pojava nalezljivih bolezni pri ljudeh ni velikih možnosti pojavljanja verižnih nesreč, se pa nalezljive bolezni pri ljudeh lahko pojavijo zaradi drugih nesreč in pojavov. Torej lahko se pričakuje pojav nalezljivih bolezni pri ljudeh kot posledice naravne ali druge nesreče. Ker se ob takih nesrečah lahko zelo hitro poslabšajo osnovne življenjske razmere, se lahko pričakuje razvoj nalezljivih bolezni in tveganje za zdravje pri ljudeh predvsem ob:

- **močnejšemu potresu (intenzitete VIII EMS ali več)** – območje večje potresne nevarnosti in tudi ogroženosti poteka po osrednjem delu RS od severozahoda prek osrednjega dela države proti jugovzhodu države. Občina Markovci se nahaja na območju VII EMS (4.070 prebivalcev) in spada v 3. razred ogroženosti.
- **obsežnih poplavih** – najobsežnejše poplavno območje občine Markovci je območje reke Drave, njenih pritokov in lokalnih hudournikov.
- **jedrski nesreči** – najbolj ogroženo območje je širše območje okoli Nuklearne elektrarne Krško (25-kilometrski pas) ter predvidena območja sprejemališč zaradi evakuacije iz tri in desetkilometrskega pasu. Občina Markovci je od Nuklearne elektrarne Krško

oddaljena okrog 60 kilometrov zračne linije, kar predstavlja majhno stopnjo ogroženosti.

- **pojavo posebno nevarnih bolezni živali** – ljudje se lahko okužijo z zoonozami pri neposrednem stiku z živalmi in z uživanjem živil, ki izvirajo od okuženih živali;
- **uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi** (uporaba biološkega orožja) – ogrožena so območja večjih slovenskih mest, kjer je večje število kritične infrastrukture. Možni cilji napadov v občini Markovci so lahko objekti t.i. kritične infrastrukture, katerih onesposobitev ali poškodovanje bi lahko povzročilo hude, dolgotrajne in težke posledice ter bistveno poslabšalo pogoje za življenje in sicer:
 - napad ali diverzija na gospodarske subjekte in infrastrukturo v Obrtni coni Novi Jork ter druge pomembne gospodarske objekte v občini,
 - napad ali diverzija na Komunalno podjetje Ptuj-d.o.o., Zbirni center Markovci,
 - napad ali diverzija na plinovod v občini Markovci,
 - napad ali diverzija na čistilno napravo v občini Markovci¹ ter tudi na čistilno napravo za del naselij Stojnci in Bukovci²,
 - napad ali diverzija na bencinske servise: Shell Markovci, Stojnci 24, 2281 Markovci
 - prekinitev prometa po državnih, regionalnih in občinskih cestah:
 - regionalna cesta G1 - Odsek: 0250 (Spuhlja-Ormož)
 - regionalna cesta R1 - Odsek: 1291 (Spuhlja-Zavrč)
 - bližina avtocestnega priključka Ptuj (A4 Podravska avtocesta)³
 - onesposobitev vodovodnega sistema, vodnih virov, črpališč, rezervoarjev, raztežilnikov,
- **nesrečah z nevarnimi snovmi** – po zadnjih podatkih Registra obratov SEVESO zavezancev na območju občine Markovci ni obratov manjšega ali večjega tveganja za okolje (GOV.si, 2026).

V primeru naravnih ali drugih nesreč lahko posamezni nevarni dejavniki vplivajo na nastanek in širitev določenih nalezljivih bolezni pri ljudeh. Med te dejavnike spadajo predvsem:

- obsežnost naravne ali druge nesreče;

¹ Locirana je v naselju Zabovci.

² Nahaja se v občini Gorišnica na Forminu in je v solastništvu z Občino Markovci.

³ Trenutno je v gradnji glavna cesta z elementi hitre ceste Hajdina – Ormož.

- slabše življenjske razmere populacije (podhranjenost, preskrba s pitno vodo, dostop do sanitarij, ravnanje z odpadki, slaba precepljenost, slaba poučenost);
- evakuacija in nastanitev v začasnih skupnih prostorih, kjer je večje število ljudi;
- slaba zdravstvena oskrba.

Ob tovrstnih nesrečah poteka ukrepanje skladno z načrti zaščite in reševanja glede na nesrečo in glede na razmere.

V primeru sočasnega pojava nalezljive bolezni aktivnosti odziva na nalezljivo bolezen vodi in usklajuje minister pristojen za zdravje.

1.6 Verjetnost nastanka verižnih nesreč

Glede na pričakovane posledice naravnih in drugih nesreč v občini Markovci, obstaja verjetnost, da se ob pojavu nesreče pojavi nalezljiva bolezen ali obratno. V obeh primerih izvajamo ukrepe preprečevanja nastanka oziroma širjenja nalezljive bolezni. Ob tovrstnih nesrečah poteka ukrepanje skladno z načrti zaščite in reševanja glede na nesrečo, glede na razmere (potres, poplava...). V primeru sočasnega pojava nalezljive bolezni pa aktivnosti odziva na nalezljivo bolezen vodi in usklajuje minister, pristojen za zdravje.

1.7 Sklepne ugotovitve

Pojav nalezljive bolezni je realna grožnja današnjega časa in vpliva na življenje prebivalcev. Nalezljiva bolezen posega v človekove pravice (karantena in izolacija), kar povzroči, da postanejo občutljivi. Na pojav bolezni se moramo pripraviti. Ni pa mogoče vedno napovedati dolžino in trajanje vsakega vala, ker se lahko širi zelo hitro in v valovih. Prav tako ne moremo vnaprej predvideti obsega nalezljive bolezni in starostne skupine, ki jih bo pandemija najbolj prizadela.

Pojav epidemije ali pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh ima lahko:

- **politični vpliv:** socialni nemiri, nezadovoljstvo prebivalcev;
- **socialno-varnostni vpliv:** slabši ekonomski položaj prebivalcev in preskrba s hrano, vodo, zdravili ter drugimi dobrinami, kar lahko pripelje do socialnih nemirov. Povečano povpraševanje po dobrinah ima za posledico dvigovanje cen dobrin. Povečano je družbeno breme zaposlenih, pojavijo se lahko ropi zdravil ali zaščitne opreme, osnovnih življenjskih dobrin in premoženja ter ponaredki zdravil in zaščitne opreme;
- **ekonomski vpliv z gospodarsko in ekonomsko škodo:** na eni strani pomanjkanje delovne sile, na drugi strani pa povečanje brezposelnosti zaradi zmanjšanega obsega proizvodnje v industriji, kmetijstvu in pri trgovanju, kar vpliva na bruto domači proizvod;
- **vpliv na kakovost bivanja in družbeno vključenost prebivalstva:** prenehanje izvajanja kulturnih dogodkov in drugih dejavnosti kulture vpliva ne samo na poslabšanje ekonomskega položaja tistih prebivalcev, ki se poklicno ukvarjajo s kulturo ali sodelujejo pri izvajanju kulturnih dejavnosti, temveč ima tudi širše

družbene posledice, vključno z zadovoljevanjem socialnih, kulturnih in duhovnih potreb državljanov.

Za učinkovito spopadanje z nalezljivo boleznijo je treba zagotoviti:

- hitro prepoznavanje pojava nalezljive bolezni,
- takojšnje ukrepanje ob pojavu epidemije,
- učinkovito izvajanje ukrepov za omejitev širjenja okužbe,
- učinkovito delovanje zdravstvenega sistema in
- prilagoditev celotne družbe za delovanje v razmerah epidemije/pandemije.

Občina Markovci spada v četrti razred ogroženosti in je dolžna izdelati posamezne dele občinskega načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih predvidi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja, izvajanje zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP in osebno ter vzajemno zaščito.

Tabela 1: Ogroženost občine Markovci v primeru epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh

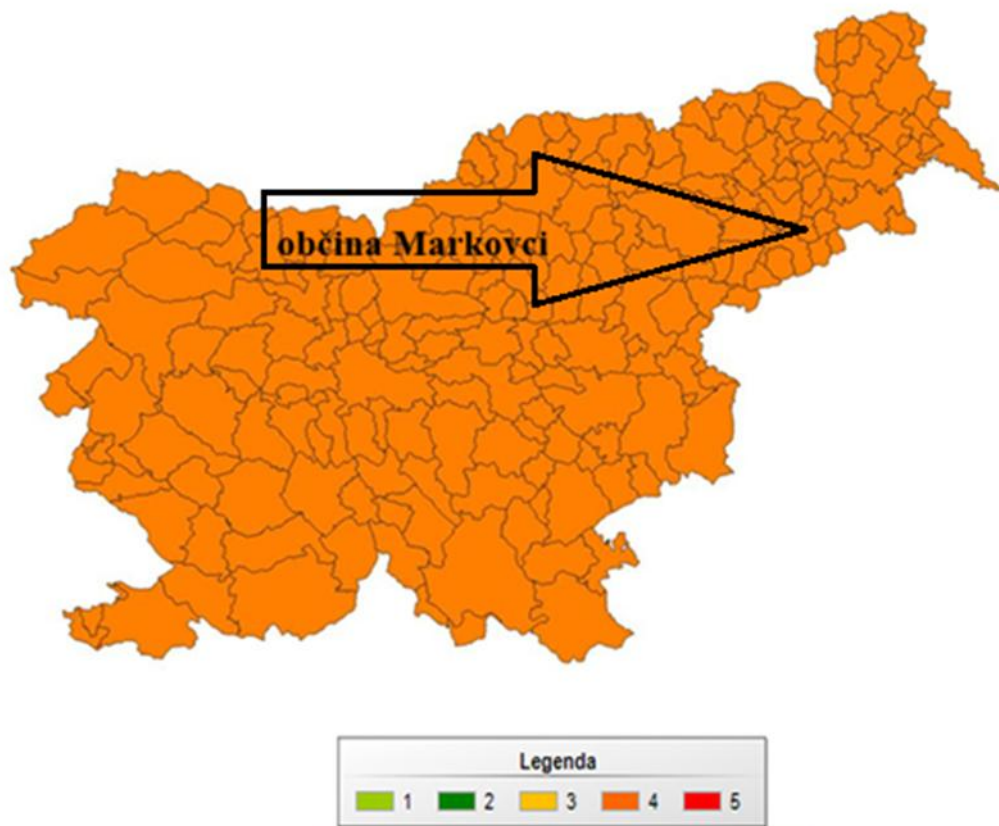
Občina	Površina občine v km ²	Število ljudi	Gostota poseljenosti	Razred ogroženosti
Markovci	30	4.070	137	4

Vir: Ocena ogroženosti Republike Slovenije ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh, 2023⁴, Statistični urad RS, 2026⁵.

⁴ Ocena ogroženosti Republike Slovenije zaradi pojava nalezljivih bolezni pri ljudeh. Verzija 4.0. (URSZR, številka: 8420-6/2022-3 – DGZR, z dne 07. 11. 2023). Dostopno prek: https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSZR/Datoteke/Ocene-ogrozenosti/ocena_ogrozenosti_epidemija.pdf

⁵ Statistični urad RS. 2026. Dostopno prek: <https://stat.si/obcine/sl/Municip/Index/95>

Slika 1: Ogroženost občine Markovci v primeru epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

Vir: Ocena ogroženosti Republike Slovenije ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh, 2023.

P-200	Ocena ogroženosti občine Markovci zaradi pojava nalezljivih bolezni pri ljudeh
-------	--

2 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

2.1 Opazovanje in spremljanje širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh

Spremljanje nalezljivih bolezni v RS izvaja NIJZ, za območje občine Markovci NIJZ OE Maribor, na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih.

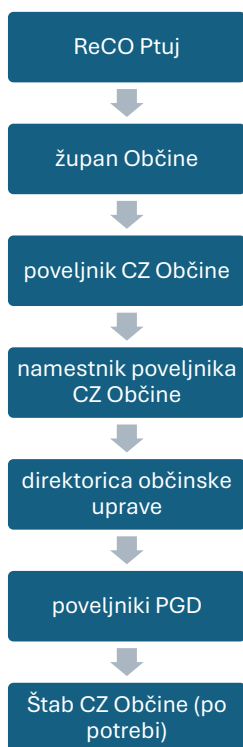
2.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v občini Markovci

ReCO Ptuj po prejemu obvestila o razglasitvi epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh obvesti:

- župana Občine Markovci,
- poveljnika CZ Občine Markovci,
- namestnika poveljnika CZ,
- direktorico občinske uprave Občine Markovci,
- poveljnike prostovoljnih gasilskih društev (PGD),
- po potrebi tudi Štab CZ Občine Markovci.

Praviloma se obveščanje konča, ko operativec obvesti prvega po spisku, nato se izvede medsebojno obveščanje vseh odgovornih oseb v Občini Markovci. Obvestilo se posreduje po razpoložljivih sredstvih zvez (splet, GSM, radijska zveza, telefon, mediji).

Shema 1: Shema obveščanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v Občini Markovci

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ

2.3 Obveščanje splošne javnosti

Javnost mora biti o epidemiološkem stanju v državi in o pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh ter o potrebnem ravnanju posameznikov in gospodarskih subjektov ter o načinu izvajanja in dostopa do javnih in za javnost pomembnih storitev (vključno s storitvami upravnih organov) pravočasno, celovito in objektivno obveščena in sicer na način, ki je tako dostopen kot razumljiv vsem. Redno obveščanje in komuniciranje z javnostjo prispeva k umirjanju nastale situacije, obveščenosti prebivalstva in zmanjševanju težjih posledic za posameznika, družbo in gospodarstvo. V ospredju mora biti dostopnost do informacij (upoštevanje oblik, jezik, vsebina in informacijski kanal) za vsakega posameznika, ki se nahaja v RS, ne glede na jezik, socialni status ali druge okoliščine, vključujoč ranljive skupine.

Ob razglašeni epidemiji je obveščanje splošne javnosti v pristojnosti države.

Občina Markovci, v primeru aktiviranja pa štab CZ Občine Markovci spremljata obvestila za javnost, z namenom seznanjenosti in pripravljenosti na ustrezno delovanje iz področja zaščite, reševanja in pomoči ter z namenom ustreznega odzivanja v javnostih.

Župan Občine Markovci oziroma po njegovem nalogu drugi sodelavec obvešča javnost o dogajanju, o izvajanju ukrepov za varstvo, zaščito in pomoč ter daje druga usklajena obvestila z Izpostavo URSZR Ptuj o nevarnosti, ko ni potrebno aktiviranje načrta zaščite in reševanja oziroma občinskih sil zaščite, reševanja in pomoči.

Župan Občine Markovci oziroma po njegovem nalogu poveljnik CZ Občine Markovci, namestnik poveljnika CZ Občine Markovci ali oseba za stike z javnostmi in pripravo obvestil iz Službe za podporo pri CZ Občine Markovci, obvešča javnost o dogajanju, o izvajanju ukrepov za varstvo, zaščito in pomoč ter daje druga usklajena obvestila s štabom CZ Občine, če je ta aktiviran, o pojavu nevarnih bolezni pri ljudeh, ko je potrebno aktiviranje načrta zaščite in reševanja oziroma občinskih sil zaščite, reševanja in pomoči.

Obveščanje javnosti ob epidemiji poteka v občilih, ki so dolžni na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo naslednjim občilom:

- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,

- Slovenska tiskovna agencija,
- 24ur.com,
- Radio Ptuj,
- SIP TV,
- Štajerski tednik,
- Večer,
- socialna omrežja (facebook),
- spletna stran Občine Markovci,
- po potrebi tudi drugim medijem.

V primeru epidemije se prebivalstvo poleg uradnih objav pristojnih institucij lahko obvešča tudi preko sistema **SI-ALARM**, ki omogoča hitro in ciljno posredovanje opozorilnih SMS-sporočil na mobilne telefone vseh uporabnikov na prizadetem območju. Sistem se aktivira ob odločitvi pristojnih služb, kadar je treba prebivalce nemudoma opozoriti na nevarnost širjenja nalezljive bolezni, podati navodila za zaščitno ravnanje, omejevanje stikov, uporabo zaščitnih sredstev ali druge ukrepe za preprečevanje prenosa okužb. Preko sistema SI-ALARM se prebivalce lahko obvešča tudi o sekundarnih tveganjih, kot so preobremenjenost zdravstvenega sistema, omejitve pri dostopu do zdravstvenih storitev, spremembe režima delovanja javnih ustanov ter nujni ukrepi za zaščito ranljivih skupin. Sistem tako omogoča hitro posredovanje ključnih informacij in prispeva k učinkovitejšemu obvladovanju epidemije na lokalni ravni.

P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
------	---

3 ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Splošni in posebni zdravstveni ter drugi posebni ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se bodo poleg splošnih in posebnih zdravstvenih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh na področju zdravstva izvajali tudi zaščitni ukrepi in naloge ZRP.

Za določitev splošnih in posebnih zdravstvenih ter drugih posebnih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh je zadolžen NIJZ OE Maribor, zdravstveno nadzorstvo pa izvajata (Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije) ZIRS ter (Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin) UVHVVR OU (Območni urad) Ptuj, vsak skladno s svojimi pristojnostmi.

Posebne ukrepe za preprečevanje in obvladovanje izvajajo fizične in pravne osebe, ki izvajajo zdravstveno dejavnost, pri nalezljivih boleznih, ki se prenašajo med živalmi in človekom (zoonozah), pa tudi fizične in pravne osebe, ki opravljajo veterinarsko dejavnost (Veterinarska bolnica Ptuj d.o.o.).

Posebni ukrepi so:

- osamitev (izolacija), karantena, obvezno zdravljenje in poseben prevoz bolnikov;
- cepljenje (imunizacija in imunoprofilaksa) ter zaščita z zdravili (kemoprofilaksa);
- dezinfekcija, dezinsekcija in deratizacija;
- drugi posebni ukrepi.

V primeru potreb po dodatni pomoči pri izvajanju teh ukrepov lahko po odločitvi poveljnika CZ RS, poveljnika CZ za Podravje oziroma poveljnika CZ Občine Markovci, sodelujejo tudi sile za ZRP Občine Markovci ter po potrebi tudi SV s svojimi razpoložljivimi zmogljivostmi. Pogoje in način izvajanja posebnih ukrepov opredeli ministrstvo, pristojno za zdravje.

Sile za ZRP bodo sodelovale pri izvajanju posebnih ukrepov in nalog, in sicer pri:

- delitvi in dostavi materialnih sredstev za izvajalce zdravstvene dejavnosti,
- meritvah telesne temperature na kontrolnih točkah pri prehodu državne meje,
- organizaciji osnovne preskrbe s hrano osebam v karanteni in izolaciji,
- dezinfekciji, dezinsekciji in deratizaciji,
- organizaciji usposabljanj za pravilno in varno izvajanje nalog in za pravilno uporabo zaščitnih sredstev.

Pogoje, način izvedbe nalog sodelujoče in njihove pristojnosti, aktivnosti in nadzor nad izvajanjem posebnih ukrepov opredeli ministrstvo, pristojno za zdravje.

Pogoje, način in sredstva za izvajanje dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije predpiše minister, pristojen za zdravje v sodelovanju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo in ministrom, pristojnim za okolje in prostor.

Osamitev (izolacija)

Osamitev (izolacija) je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje, ki ga določi lečeči zdravnik, NIJZ ali njegove območne enote obolelemu za nalezljivo boleznijo, da se omeji svobodno gibanje, kadar to lahko povzroči neposreden ali posreden prenos bolezni na druge osebe. Glede na način prenosa nalezljive bolezni in stanje kužnosti bolnika se določi vrsta osamitve, ki lahko poteka na bolnikovem domu, v zdravstvenem zavodu (hospitalizacija) ali pa na za ta namen posebej določenem prostoru. Osamitev lahko traja največ toliko časa, kolikor traja kužnost.

Pristojni organ v MZ določi:

- razloge za osamitev izven doma bolnika,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev,
- prevoz do mesta izolacije,
- način spremljanja stanja bolnika,
- plačilo stroškov in
- pogoje za konec izolacije.

D – 1021	Pogoji, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v izolaciji
D – 1023	Navodila za osebe, ki so napotene v izolacijo

Karantena

Karantena je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje in določijo obvezni zdravstveni pregledi zdravim osebam, ki so bile ali za katere se sumi, da so bile v stiku z nekom, ki je zbolel za kugo, virusno hemoragično mrzlico (Ebola, Lassa, Marburg) ali nalezljivo boleznijo, za katero je bila razglašena epidemija. Karanteno odredi minister, pristojen za zdravje, na predlog NIJZ.

Pristojni organ v MZ:

- določi razloge za karanteno v posebej določenem prostoru oziroma objektu;
- z javnim pozivom izbere izvajalce in določi pogoje, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v karanteni;
- z javnim pozivom izbere izvajalca prevoza do mesta karantene in določi pogoje izvajanja prevozov;
- določi način spremljanja izvajanja karantene;
- določi plačilo stroškov in
- določi pogoje za zaključek karantene.

D – 1028	Pogoji, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v karanteni
D – 1030	Navodila za osebe, ki so napotene v karanteno
D – 1032	Priporočila za pripravo objekta za karanteno, ravnanje osebja in nastanjenih v karanteni (NIJZ)

Drugi ukrepi s katerimi se omeji svoboda gibanja

Ob pojavu epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, kadar s splošnimi in posebnimi ukrepi ni mogoče preprečiti, da se v RS zanesejo in v njej razširijo določene nalezljive bolezni lahko Vlada RS, odredi tudi druge posebne ukrepe, kot so:

- določi pogoje za potovanje v države, v katerih obstaja možnost okužbe z nevarno nalezljivo boleznijo, ali za prihod iz teh držav,
- prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih in ogroženih območjih,
- prilagodi, omeji ali prepove zbiranje ljudi po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih in drugih javnih mestih, dokler ne preneha nevarnost širjenja nalezljive bolezni,
- omeji in prepove promet posameznih vrst blaga in storitev in določi pogoje in način izvajanja prometa z blagom
- odredi higiensko varnostne in druge posebne zaščitne ukrepe glede na način prenosa nalezljive bolezni.

Pri izvajanju drugih posebnih ukrepov sodeluje tudi Policija in organi in enote za zaščito, reševanje in pomoč. Ministrstvo, pristojno za zdravje tudi v sodelovanju s Policijo in CZ, določi pogoje, način izvedbe, sodelujoče in njihove pristojnosti, posamezne aktivnosti pristojnih ter nadzor nad izvajanjem drugih posebnih ukrepov.

Glede materialne dolžnosti, nadomestila plače, varstva pri izvrševanju dolžnosti, povračilu škode in odgovornosti za povzročeno škodo se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Drugi ukrepi:

V določenih primerih nalezljivih bolezni se za širjenje bolezni lahko uporabljajo tudi ukrepi s katerimi se ugotavlja prisotnost znakov bolezni. Eden od takih je izvajanje ukrepa merjenja telesne temperature, ki ga izvajajo posamezniki, ki so primerno usposobljeni. Ukrepi se lahko izvajajo na mejah, na vstopnih točkah v poslovne objekte in poslovne zgradbe ter objekte institucionalnega varstva in druge.

Lastniki ali upravljavci objektov v skladu s priporočili NIJZ določijo ukrepe, način izvajanja ukrepov in odgovorne za izvajanje ukrepov za preprečitev širjenja okužbe in z njimi seznanijo uporabnike objektov.

3.2 Zaščitni ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči so namenjeni preprečitvi, ublažitvi, zmanjšanju nastanka in odpravi posledic epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh.

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se izvajajo naslednji zaščitni ukrepi in naloge ZRP:

- **prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi (ukrep),**
- **RKB zaščita - biološka zaščita (ukrep),**
- **prva pomoč in nujna medicinska pomoč (naloge),**
- **pomoč ogroženim in prizadetim (okuženim) prebivalcem (naloge),**
- **zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje (naloge).**

Posebno pozornost pri izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog ZRP je treba posvetiti invalidom in ranljivim skupinam (otroci, starejši, nosečnice in drugi).

3.2.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Če je posledica epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh večje število mrtvih, je treba infektivna trupla ustrezno zaščititi pred okoljskimi vplivi skladno z Navodilom za ravnanje z infektivnimi trupli in Pravilnikom o prevozu in pokopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, št. 53/17 in naslednji).

V občini Markovci pogrebne storitve izvajajo bližnja pogrebna podjetja, MIR d.o.o. in Javne službe Ptuj d.o.o. Javne službe Ptuj d.o.o. so koncesionar 24-urne dežurne pogrebne službe.

NIJZ pripravi navodila in usmeritve glede pogojev in načina izvedbe prevoza, pokopa, izkopa in prekopa posmrtnih ostankov v razmerah razglašene epidemije/pandemije.

Posmrtne ostanke osebe, ki je umrla zaradi nalezljive bolezni, se kremira ali pa se pokop opravi v transportni krsti.

Hramba infektivnih trupel bi se lahko izvajala v hladilnih kapacitetah pogrebne službe (Javne službe Ptuj d.o.o.).

Občina Markovci bi pokope in upepelitve v primeru množičnih smrti izvedla na prostih obstoječih kapacitetah na pokopališčih. Poleg razpoložljivih grobnih mest je na obstoječem pokopališču predvidena tudi možnost razširitve grobnih polj, kar omogoča prilagoditev povečanemu številu pokopov v izrednih razmerah.

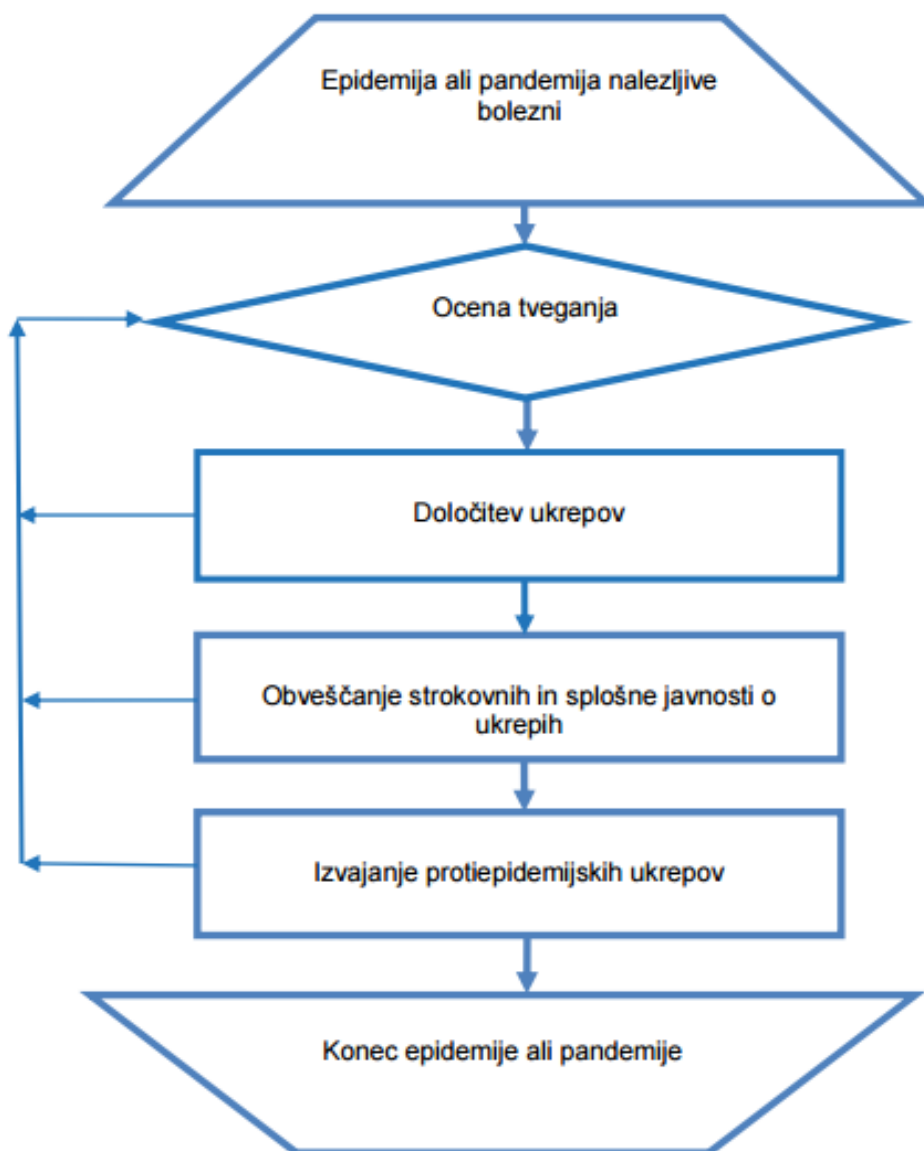
Občina Markovci sprotno obvešča prebivalce glede predpisanih omejitev in pogojev pokopa posmrtnih ostankov na lokalno ustaljen način preko spletne strani Občine, lokalnih medijev, po potrebi tudi z letaki kot nenaslovljene pošiljke.

Občina Markovci, po prejemu informacije, ki jo prejme s strani regije, začne izvajati zaščitni ukrep in poroča poveljniku CZ za Podravje oz. njegovemu namestniku.

D – 1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli
D – 1010	Priporočila za postopanje z umrlim s COVID-19
D – 1011	Higienska priporočila za preprečevanje okužb z novim koronavirusom za pogrebno in pokopališko dejavnost

3.2.2. Biološka zaščita

DIAGRAM POTEKA AKTIVNOSTI

Poveljnik CZ Občine Markovci in štab CZ Občine Markovci sodeluje tako, da:

- posreduje dodatne informacije javnim službam v občini in ostalim, ki delujejo v skladu s svojimi načrti dejavnosti ter
- zaprosi štab CZ za Podravje za pomoč s silami, ki jih Občina nima.

Gasilske enote na območju občine Markovci (PGD Borovci, PGD Bukovci, PGD Markovci, PGD Nova Vas pri Markovcih, PDG Prvenci-Strelci, PGD Sobotinci, PGD Stojnci, PGD Zabovci) sodelujejo pri razkuževanju javnih prostorov in površin, vozil ter opreme NMP za

bolnišnice, zdravstvene domove in druge objekte, kadar obseg dela presega zmožnosti rednih služb in po odobritvi poveljnika CZ Občine Markovci.

O izvedenih ukrepih nato poročajo poveljniku CZ Občine Markovci, le ta pa nadalje poroča poveljniku CZ za Podravje oz. njegovemu namestniku.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR

3.2.3 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

DIAGRAM POTEKA AKTIVNOSTI

Na območju občine Markovci reševalci Zdravstvenega doma (ZD) Ptuj na terenu nudijo obolelim nujno medicinsko pomoč in jih po potrebi napotijo v specialistično enoto (Splošna bolnišnica Ptuj). Delujejo skladno s Smernicami za delovanje služb nujne medicinske pomoči ob kemijskih, bioloških, radioloških in jedrskih nesrečah. V razmerah epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v občini mora ZD Ptuj zagotavljati nujno medicinsko pomoč. V primeru epidemije se lahko vzpostavijo tudi dodatne triažne točke v regiji.

Ekipo prve pomoči CZ se lahko glede na potrebe zdravstva uporabi, ko obseg dela presega zmožnosti delovanja rednih služb. Občina Markovci ima razporejeno 1 ekipo prve pomoči v sklopu CZ Občine Markovci v katero so vključeni usposobljeni pripadniki CZ in PGD. Za pomoč ostalih ekip prve pomoči Rdečega križa Slovenije (RKS) zaprosi poveljnik CZ Občine Markovci preko ReCO Ptuj ali poveljnik CZ za Podravje.

Njihove naloge so:

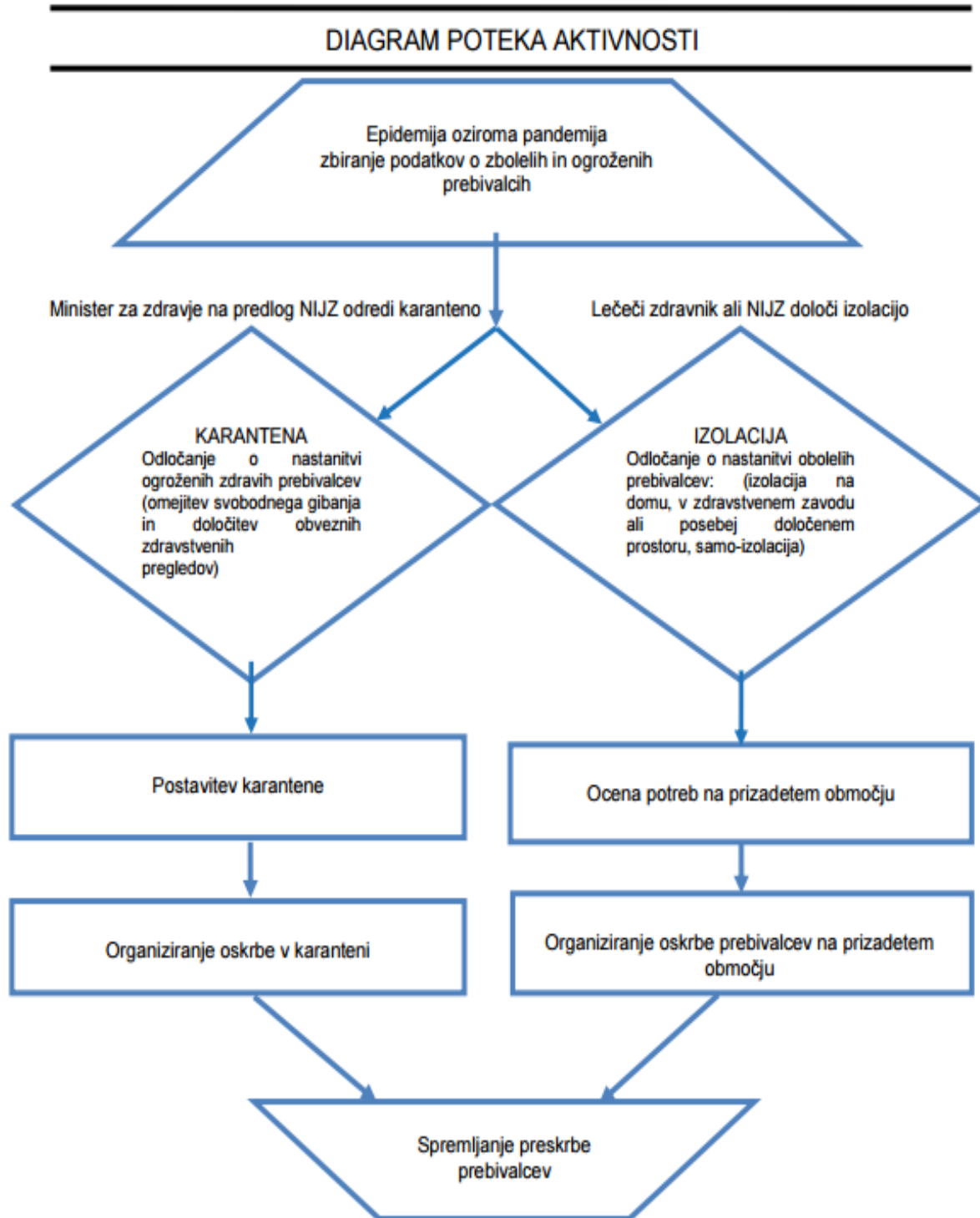
- merjenje telesne temperature in
- izvajanje sanitarno-higienskih in protiepidemijskih ukrepov.

V primeru vzpostavitve vstopne točke v ZD Ptuj lahko sile za ZRP Občine Markovci sodelujejo pri prevozu in dostavi materialno tehničnih sredstev za vzpostavitev vstopnih točk (kontejnerji, šotori, ... za potrebe zdravstva).

Poročila o izvajanju nalog Občina Markovci posreduje štabu CZ za Podravje.

P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

3.2.4 Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem

Osebe, za katere je odrejena osamitev ali karantena, se smejo prevažati samo na način in pod pogoji, ki onemogočajo širjenje okužbe. Način in pogoje prevoza določi minister, pristojen za zdravje.

Ob povečanju števila oseb v občini, ki potrebujejo karanteno in je ne morejo izvajati v kraju bivanja, oziroma, ko se karantena ne sme izvajati na domu ali v primeru odreditve skupinske karantene pri zagotavljanju objektov in oskrbi oseb sodeluje CZ na vseh ravneh organiziranja

v skladu s priporočili in v sodelovanju z NIJZ in zdravstvom. Ministrstvo, pristojno za zdravje opredeli pogoje, način izvedbe, sodelujoče in njihove pristojnosti, posamezne aktivnosti pristojnih ter nadzor nad izvajanjem karantene in pri tem sodeluje tako s Policijo in CZ.

Za izvajanje pomoči pri oskrbi ranljivih skupin (npr. oskrba s hrano, zdravili, zdravniškimi pripomočki in drugimi nujnimi življenjskimi potrebščinami) se na občinski ravni poleg rednih služb oziroma organizacij (Štab CZ Občine Markovci, Služba za podporo, CSD Spodnje Podravje – Enota Ptuj) vključijo tudi nevladne in humanitarne in druge organizacije (Občinska organizacija Rdečega Križa Markovci, Župnijska Karitas Sv. Marko, prostovoljna gasilska društva, ki lahko pomagajo pri oskrbi prebivalcev in logistiki). O načinu delovanja in nalogah, ki jih bodo izvajali se dogovorijo z Občino Markovci.

Praviloma so njihove naloge oskrba s hrano, zdravili, zdravniškimi pripomočki in drugimi nujnimi življenjskimi potrebščinami. Občina Markovci lahko z njimi sklene pogodbo oziroma dogovor o sodelovanju. Prostovoljci teh nevladnih oziroma humanitarnih organizacij lahko sodelujejo in pomagajo tudi pri razdeljevanju človekoljubne in druge pomoči, ki jo izvajajo humanitarne organizacije na območju občine Markovci. Koordinacijo med slednjimi izvaja Štab CZ Občine Markovci.

V primeru epidemije Občina Markovci vzpostavi dežurni klicni center za informacije in pomoč občanom. Aktivacijo klicnega centra odredi župan Občine Markovci, operativno pa ga vodi poveljstvo CZ Občine. Klicni center začne delovati takoj po potrditvi primera nalezljive bolezni in zagotavlja stalno dosegljivost (24/7). Telefonska številka dežurnega klicnega centra za občane je navedena v Prilogi 35, kjer je določena tudi rezervna kontaktna številka. Informacije ter obvestila pa se objavijo tudi na spletni strani Občine Markovci.

Pomoč pri zagotavljanju dodatnih lokacij in objektov namenjenih za karanteno ali osamitev ter začasno nastanitev in oskrbo ogroženih oziroma ranljivih skupin (npr. oskrba s hrano, zdravili, zdravniškimi pripomočki in drugimi nujnimi življenjskimi potrebščinami) zagotovi Štab CZ Občine Markovci.

Služba za podporo Občine Markovci po potrebi sodeluje pri začasni nastanitvi za izvajanje izolacije oziroma karantene in oskrbi ogroženih ter sprejemu in razdeljevanju sredstev človekoljubne in druge pomoči.

Ob povečanju števila oseb v občini Markovci, ki potrebujejo karanteno in je ne morejo izvajati v kraju bivanja, oziroma, ko se karantena ne sme izvajati na domu ali v primeru odreditve skupinske karantene pri zagotavljanju objektov in oskrbi oseb sodeluje CZ Občine Markovci v skladu s priporočili in v sodelovanju z NIJZ in zdravstvom. Občina Markovci in Štab CZ Občine Markovci pomagata pri zagotavljanju dodatnih lokacij in objektov namenjenih za karanteno ali osamitev. Štab CZ Občine Markovci zagotovi zaščitno opremo, nastanitev in prehrano.

Prostovoljci sodelujejo pri oskrbi oseb, ki so v karanteni ali osami z zdravili, zdravniškimi pripomočki in drugimi nujnimi življenjskimi potrebščinami. Stroške za zaščitno opremo, nastanitev in prehrano krije Občina Markovci; stroške zdravil, zdravniških pripomočkov in drugih življenjskih potrebščin pa občani sami, ki jim je odrejena karantena.

Psihološko pomoč in podporo prebivalstvu ob epidemiji izvajajo deležniki, ki sodijo v pristojnost ministrstva, pristojnega za zdravje in NIJZ v sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Psihosocialno pomoč pa nudi ZD Ptuj in CSD Spodnje Podravje – Enota Ptuj.

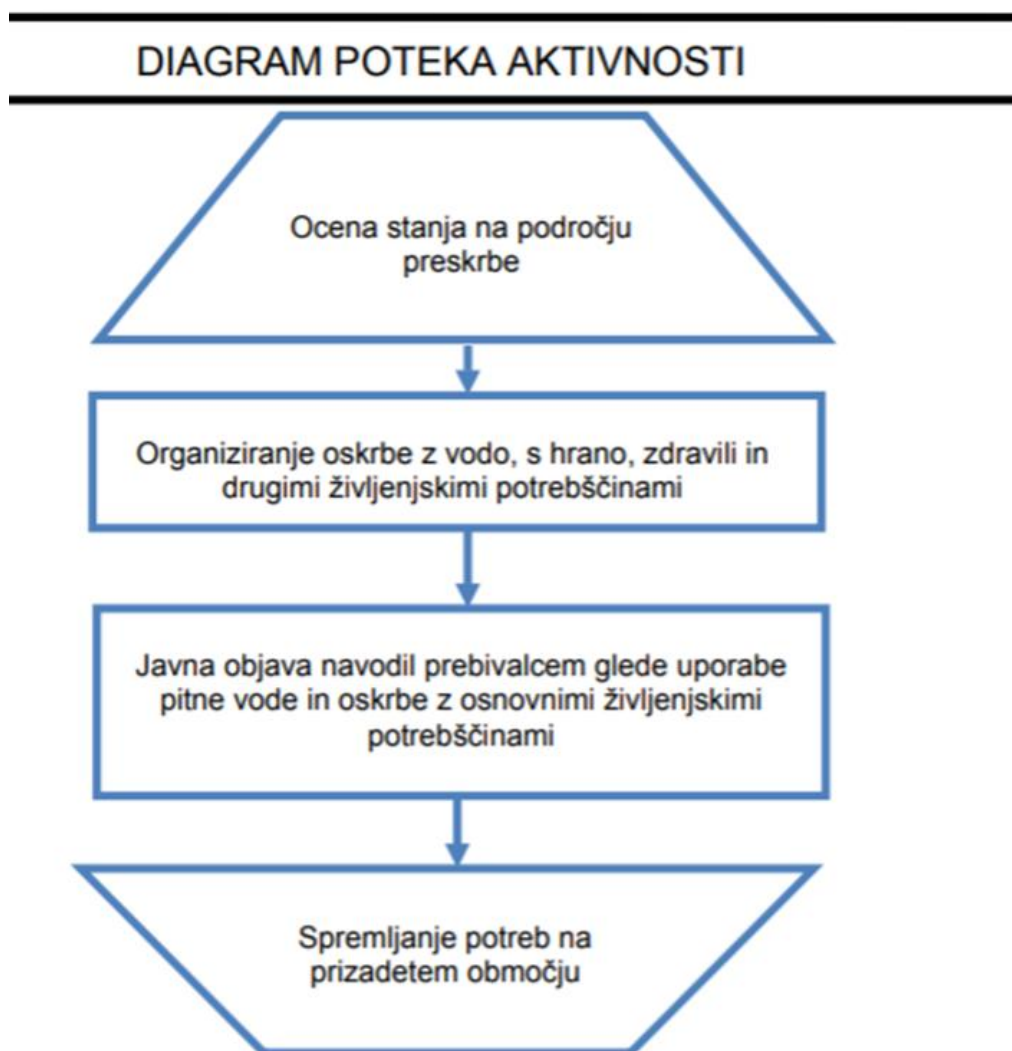
V času pred in po epidemiji je za organizacijo in izvajanje osamitve (izolacije) pristojno MZ. Ministrstvo, pristojno za zdravje opredeli pogoje, način izvedbe, sodelujoče in njihove pristojnosti, posamezne aktivnosti pristojnih ter nadzor nad izvajanjem karantene in pri tem sodeluje s Policijo. Osebe, za katere je odredjena osamitev ali karantena, se smejo prevažati samo na način in pod pogoji, ki onemogočajo širjenje okužbe. Način in pogoje prevoza določi minister, pristojen za zdravje.

Informacijska gradiva o nalezljivih boleznih pri ljudeh pripravi NIJZ, za območje občine Markovci je to NIJZ OE Maribor, ter poskrbi za vzpostavitev odprtega telefona za prebivalstvo, ki prebivalcem nudi informacije o preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh.

Občina Markovci zagotavlja pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem glede na potrebe, ter o pomoči poroča poveljniku CZ za Podravje oz. njegovemu namestniku.

P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-35	Telefonska številka za obveščanje prebivalcev
D-1013	Usmeritve občinam pri organizaciji oskrbe prebivalcev v času epidemije oziroma pandemije
D-1015	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči v razmerah epidemije oziroma pandemije
D-1017	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob pojavu nalezljive bolezni

3.2.5 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh obsega zagotovitev:

- nujne zdravstvene oskrbe ljudi in živali,
- nastanitev in oskrba zbolelih in ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture (npr. pitne vode, odvajanje in čiščenje komunalnih voda, odstranjevanje in ravnanje s komunalnimi odpadki, dobava elektrike, plina, daljinskega ogrevanja, IKT storitve, vzdrževanje javnih površin, zimska služba, pogrebna, gasilska služba, lekarniška dejavnost...),
- zagotavljanje delovanja storitev (prodaja prehrabnih artiklov za ljudi in domače živali ...),
- pravilno ravnanje s posmrtnimi ostanki,
- pravilno ravnanje z odpadki in odplakami in
- pravilno ravnanje z infektivnimi odpadki.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije ter poveljnik CZ Občine Markovci oz. njegov namestnik.

Nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali zagotavlja ZD Ptuj in Veterinarska bolnica Ptuj d.o.o.

Nastanitev in oskrbo zbolelih in ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami organizira Občina Markovci. Pri izvajanju tega ukrepa sodelujejo enote CZ, službe CZ za podporo, gospodarske družbe in zavodi, ki razpolagajo z nastanitvenimi in prehrabnimi zmogljivostmi, centri za socialno delo (CSD Spodnje Podravje – Enota Ptuj) in druge socialne službe ter občani v okviru soseske pomoči.

Nastanitev se lahko zagotavlja v prostorih, ki so navedeni v prilogi P-21 in so priloga tega načrta.

Prehrabne zmogljivosti zagotavljajo ponudniki, ki so navedeni v P-22 in so priloga tega načrta.

Za oskrbo pomoči potrebnih z osnovnimi življenjskimi potrebščinami in zdravili se pripravi poseben obrazec, iz katerega je razviden naročnik, artikli, ki bodo dostavljeni, datum in ura dostave ter dostavljalec. Dostava se bo vršila do zaprtih vrat naročnika, saj se s tem zmanjša možnost prenosa okužbe.

Zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture izvajajo: npr. pitne vode, odvajanje in čiščenje komunalnih voda - Komunalno podjetje Ptuj d.d., odstranjevanje in ravnanje s komunalnimi odpadki - Čisto Mesto Ptuj d.o.o., dobava elektrike - distribucija Elektra Maribor, dobava plina - Energetski distributerji (odvisno od omrežja), daljinskega ogrevanja, IKT storitve - Telekom Slovenije, Telemach, A1, vzdrževanje javnih površin, zimska služba - CP Ptuj d.o.o. (koncesionar) in občinski režijski obrat, pogrebna služba - MIR d.o.o. in Javne službe Ptuj d.o.o., gasilska služba (PGD-ji, lekarniška dejavnost – Lekarna Ptuj, Lekarniška podružnica Markovci... (določeno v Prilogi 7).

Pravilno ravnanje s posmrtnimi ostanki, pravilno ravnanje z odpadki in odplakami in pravilno ravnanje z infektivnimi odpadki zagotavlja Komunalno podjetje Ptuj d.d.,

Psihološko pomoč zagotavlja CSD Spodnje Podravje – Enota Ptuj.

V primeru zaprtja otroških igrišč, Policijska postaja Ptuj izvaja poostren nadzor z namenom preprečevanja zbiranja rizičnih skupin zaradi možnosti prenosa okužb. Prav tako se izvaja poostren nadzor v strnjenih naseljih in ostalih objektih, kjer se lahko zbira večje število ljudi.

Naloga Občine Markovci je, da v primeru potrebe zagotovi izvedbo navedenih nalog.

Sklep o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP sprejme poveljnik CZ Občine Markovci oz. njegov namestnik.

P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu aktiviranja načrta ZiR ob nesreči

4 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse aktivnosti, ki jih prebivalci izvajajo za preprečevanje širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, za njihovo zdravje in življenje.

Občina Markovci skrbi za organiziranje, vzpodbujanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite na območju občine. Občina Markovci skrbi za usposabljanje prebivalcev za osebno in vzajemno zaščito kot neobvezno obliko usposabljanja.

Prebivalci, lastniki in uporabniki stavb, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, posamezniki, ki opravljajo samostojno dejavnost in državni organi izvajajo v okviru osebne in vzajemne zaščite naslednje aktivnosti:

- organizirajo in izvajajo ukrepe za osebno in vzajemno zaščito (samozaščito, samopomoč in vzajemno pomoč),
- na svoje stroške nabavljajo sredstva in opremo za osebno in skupinsko zaščito ob naravnih in drugih nesrečah,
- izvajajo ukrepe za zaščito, reševanje in pomoč.

Poleg delovanja zdravstvene službe lahko tudi prebivalci sami veliko naredijo za preprečevanje širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, na primer:

- s higienskimi umivanjem rok in higienskimi ravnanjem ob kašljanju in kihanju,
- z razkuževanjem rok, bivalnih prostorov,
- s samoizolacijo v primeru nalezljivih bolezni,
- s pravilnim ravnanjem z živili in pravilno pripravo hrane,
- z izogibanjem stika z bolnimi živalmi,
- s primerno obleko, obutvijo in uporabo ustrezne varovalne opreme in posebnih zaščitnih sredstev,
- s pravilnim ravnanjem z infektivnimi odpadki,
- s pravočasnim cepljenjem z upoštevanjem varne spolnosti in
- z ohranjanjem razdalje.

S cepljenjem in uporabo sredstev za osebno zaščito ter z doslednim upoštevanjem navodil, ki jih po sredstvih javnega obveščanja sporočajo strokovne službe, lahko prebivalci učinkovito zmanjšajo pojav bolezni pri ljudeh. Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe in naloge za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z boleznijo, njeno nevarnostjo ter vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi.

Kadar je zaradi pojava nalezljive bolezni pri ljudeh ogroženo življenje ljudi, skrbi za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite MZ ob strokovni podpori NIJZ. NIJZ pripravi informacijska gradiva (navodila in priporočila) o nalezljivih boleznih pri ljudeh za splošno javnost in za posebno ranljive populacije, poskrbi za distribucijo navodil in

priporočil, spremlja njihovo upoštevanje ter prilagaja navodila in distribucijo za njihovo največjo učinkovitost. NIJZ poskrbi tudi za vzpostavitev odprtega telefona za prebivalstvo, ki prebivalcem nudi informacije o preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh. V sodelovanju z nevladnimi organizacijami vzpostavi brezplačni telefon za prebivalce za ohranjanje dobrega psihičnega počutja prebivalcev in izvajanje psihološke podpore. NIJZ vsa navodila in priporočila o nalezljivih boleznih pri ljudeh objavlja tudi na svoji spletni strani (Navodila in priporočila NIJZ o nalezljivih boleznih pri ljudeh). Navodila in napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite so objavljeni na spletnem mestu državne uprave, Portalu GOV.SI (www.gov.si).

Naloga Občine Markovci je tudi, da poskrbi za distribucijo preventivnega gradiva (zgibanke idr.), ki ga v okviru usposabljanja prebivalcev za osebno in vzajemno zaščito pripravlja NIJZ in URSZR.

D – 1017	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob pojavu nalezljive bolezni
----------	---

5 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

5.1 Pomen pojmov

Agens povzročitelj (antibiotični agens, citostatični agens, etiološki agens, mutageni agens, oksidirajoči agens, selektivni agens).

Izbruh je pojav več primerov nalezljive bolezni kot pričakovano na določenem območju, v določenem časovnem obdobju in v določeni skupini ljudi.

Epidemija je pojav tolikšnega števila primerov nalezljive bolezni ali tako velikega izbruha, ki po številu prizadetih oseb ali velikosti prizadetega območja pomembno presega običajno stanje in predstavlja tveganje za večji del prebivalstva in zahteva takojšnje ukrepanje.

Pandemija je pojav, ko se okužba razširi na več celin. Do pandemije pride, kadar se v okolju pojavi nov povzročitelj nalezljive bolezni, s katerim se ljudje še nikoli niso srečali in so zato zanj bolj dovzetni. Povzročitelj ima dobro sposobnost širjenja med ljudmi, zato se jih lahko okuži veliko. Navadno se pandemija pojavlja v več valovih, ki so po svojih značilnostih med seboj lahko povsem različni.

Nesreča je po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi redne dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.

Okuženo območje je po Zakonu o nalezljivih boleznih območje, na katerem je ugotovljen eden ali več virov okužbe in na katerem so možnosti za širjenje okužbe.

Ogroženo območje je po Zakonu o nalezljivih boleznih območje, na katero se lahko prenese nalezljiva bolezen z okuženega območja in na katerem so možnosti za širjenje okužbe.

Zoonoze so bolezni ali okužbe, ki se na različne načine prenašajo z divjih ali domačih živali (vretenčarjev) na človeka in s človeka na živali.

5.2 Razlaga okrajšav

CORS – Center za obveščanje Republike Slovenije

CZ – Civilna zaščita

CZ RS – Civilna zaščita Republike Slovenije

MZ - Ministrstvo za zdravje

NIJZ - Nacionalni inštitut za javno zdravje

OE – Območna enota

ReCO - Regijski center za obveščanje

RKB zaščita - Radiološka, kemična in biološka zaščita

RS - Republika Slovenija

RKS - Rdeči križ Slovenije

SV - Slovenska vojska

URSZR - Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

UVHVVR - Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

ZiR - Zaščita in reševanje

ZIRS - Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije

ZRP - Zaščita, reševanje in pomoč

6 PRILOGE IN DODATKI

6.1 Skupne priloge

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč za ZRP
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča ob nesreči
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

6.2 Posebne priloge

P-35	Telefonska številka za obveščanje prebivalcev
P-100	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P-200	Ocena ogroženosti občine Markovci zaradi pojava nalezljivih bolezni pri ljudeh

6.3 Skupni dodatki

D - 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

6.4 Posebni dodatki

D – 1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli
D – 1009	Navodila RKS za člane ekip PP za izvajanje nalog ob epidemiji
D – 1010	Priporočila za postopanje z umrlim s COVID-19
D – 1011	Higienska priporočila za preprečevanje okužb z novim korona virusom za pogrebno in pokopališko dejavnost
D-1013	Usmeritve občinam pri organizaciji oskrbe prebivalcev v času epidemije oziroma pandemije
D-1015	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči v razmerah epidemije oziroma pandemije
D – 1017	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob pojavu nalezljive bolezni
D – 1021	Pogoji, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v izolaciji
D – 1023	Navodila za osebe, ki so napotene v izolacijo
D – 1028	Pogoji, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v karanteni
D – 1030	Navodila za osebe, ki so napotene v karanteno

D -1032	Priporočila za pripravo objekta za karanteno, ravnanje osebja in nastanjenih v karanteni (NIJZ)
---------	---